

Miroslav Valina si rozumí s výtvarníkem

Jedenáctý svazek edice Imago et verbum z Galerie města Plzně obsahuje povídky Ukrutně blízka setkání i tvorbu Ladislava Sýkory

V dalším svazku již dobře zavedené edice Imago et verbum vydala Galerie města Plzně soubor dvanácti povídek Miroslava Valiny Ukrutně blízka setkání, a to s výtvarným doprovodem Ladislava Sýkory. Tento tucet povídek navazuje na dřívější autorův výbor Kanady pro vílu, vydaný jako Kalendář plzeňský 2009. I nyní se jedná o výběr z textů vznikajících v delším časovém období, průběžně zveřejňovaných časopisecky či v zájmových tiscích (Nenalézači pokladů, Claim) a tématicky spjatých s tramským prostředím.

Miroslav Valina, absolvent oboru vědecké informace a knihovnictví na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, prožil větší část svého života v obci Evaň u Litoměřic. Od roku 2005 žije v Plzni a působí jako externí překladatel měsíčníku Ikarie XB a sci-fi knížek pro různá nakladatelství. Jeho dlouhodobé vážné zdravotní problémy mu pomáhá překonávat tramská komunita, které vesměs vzdává svým beletristickým dílem hold. Jeho prózy jsou vždy kořeněné osobitým humorem a nadsázkou a hojně využívání pohádkových a fantazijních prvků mu umožňuje odkrývat nečekané vrstvy skryté reality, či naopak halit skutečnost do hávu tajemství.

Sbírku otevírají tři anekdotické příběhy, z nichž Noc má svůj zákon je předkládán v děsuplném hororovém balení. Následující „definitivně poslední díl seriálu Akta X“ Infekce předznamenává svým námětem zbytek knížky. Vyslanci mimozemské civilizace zjišťují, že vcelku inteligentní tvorové na Zemi jsou napadáni zákeřným virem, který je nutí vždy na několik dnů prchat z obytné aglomerace a v panice zavelí k definitivnímu „odkmitu“ od této nebezpečné planety. Autor naopak „oblast zvláštního ohrožení“ na vzorku sympatické tramské party nadále zkoumá. Někdy jen lehkovážně (Štěně), častěji s důrazem na ochranu životního prostředí (Dvanáctěrák, Souboj, Vánoční stromek), hojně využívá také svých znalostí z oblasti sci-fi (Ukrutně blízka setkání třetího druhu, Mravenci). Obdobně poučená je i závažná závěrečná varovná antiutopie Virtuální večeře.

Ladislav Sýkora, plzeňský rodák žijící v podhůří Šumavy v Dešenicích, nejraději zachycuje v tendencích expresivního symbolismu tajuplnost přírody, jež ho obklopuje. Černobílými linoryty obohatil například již knižní vydání Klostermannovy povídky Na cestě k domovu, a také zmiňovaný první Valinův výbor. Nyní každou povídku ilustroval vstupní štetcovou tušovou kresbou a kromě toho svazek doprovodil cyklem akvarelů volně souznějícím s obsahem textů. Jistě i díky výstižným kresbám a malbám zažijí čtenáři – jak píše v úvodním medailonku Petr Náhlík – s Fištou, Pampeliškou, Kyborgem, Wyrňákem a jejich kamarády nad novou knížkou mnoho radostí. A to i v teple a pohodlí svých domovů.

Vladimír Gardavský

Kultura – příloha Plzeňského deníku ze dne 26.7.2010

Ukrutně blízké setkání

Ladislav Sýkora patří do okruhu výtvarníků kolem časopisu *Revolver revue*, kde několikrát publikoval své grafiky a texty (rozhovory), soustavnou pozornost mu věnovala i regionální kulturní periodika – plzeňská *Pěší zóna* a časopis *Pars pro toto*, vydávaný Galeríí Klatovy/Klenová. Ilustroval i několik knih, např. *Horský křišťál Adalberta Stiftera* (*Arbor vitae*, Praha 2005) a povídku *Na cestě k domovu Karla Klostermanna*, vydanou v samostatném bibliofilském trojjazyčném vydání (Fraus, Plzeň 2003), Miroslavu Valinovi ilustroval povídkový *Kalendář plzeňský na rok 2009 s podtitulem Kanady pro vílu* (*Pro libris*, Plzeň 2008).

Sýkora vytváří svými díly svérázný obrazový svět, ve kterém se prolínají osobní zážitky, zejména z rodinného života, s bohatou imaginací. Byl ovlivněn expresivním symbolismem české provenience (J.Panuška, F.Kobliha, J.Konůpek) a osobnostmi této tendence ve světovém umění (J.Ensor, A.Kubin a další), velkým vzorem se mu stal největší český grafik 20.století Josef Váchal, s nímž ho sblížuje i zájem o šumavskou přírodu, důraz na rukodělný proces zpracování materiálů – zejména dřeva (ale v Sýkorově případě i kovu), narativní uchopení tématu a hledání nových výrazových možností grafiky od tradičních postupů až k experimentu. Svoji osobitou polohu našel v technice linorytu, používá širokou škálu možností tisku od klasického černobílého linorytu přes barevný soutisk z několika matric až ke kombinaci linorytu s monotypem, ve které se uplatňuje malířský rukopis nanášení tiskařské barvy na matici z linolea s vyrytou kresbou a její limitovaný otisk na černý podtisk. Tento postup ho v poslední době znovu přivedl k malbě větších formátů olejem na plátně i komornějších děl, ve kterých používá techniku akvarelu nebo kvaše na papíru. Stejně jako u grafiky i u obrazů zůstává základem lineární kresba, u prací na papíru můžeme tedy mluvit spíše o kolorovaných kresbách na přechodu k malbě. Zánrová a druhová nevyhraněnost a překračování hranic mezi grafikou, kresbou a malbou je pro autora charakteristická. Totéž platí i o jeho ilustrační a volné tvorbě. Na jedné straně Sýkorův výrazný smysl pro dějovost ho předurčuje k ilustrační tvorbě, na druhé straně jeho svérázná osobnost mu znemožňuje plně se podřídit literární předloze. V případě naší knihy se jedná tedy více o setkání (ukrutně blízké setkání) dvou výrazných autorských individualit – literáta a výtvarníka, které spojuje společný zájem o přírodu vytvářející rámec jednotlivých příběhů. Kromě štětcových tušových kreseb uvádějících jednotlivé povídky (a v jednom případě i ukončující závěrečnou prózu), které jsou ilustracemi v pravém slova smyslu, jsou v knize drobné kresby a malby nepřesahující rozměry formátů 30 cm, které souzní s obsahem Valinova textu jen volně a je na čtenáři, aby našel vztahy mezi literární a obrazovou složkou publikace, tak jak to odpovídá základní ideji edice *Imago et verbum*.

Mgr. Václav Malina,
ředitel Galerie města Plzně